

RIKDOMMENS EVANGELIUM — FATTIGDOMMENS SVØPE

For FOLK OG LAND av valutasjef Anders Melteig, Oslo

Den privat-kapitalistisk økonomiske system kjenner bare to begreper: inflasjon og depresjon, økonomisk oppgang og økonomisk nedgang. Begrepet stabilitet kjennes kun som en gløse i et vocabular. Stabilitet er en insula utopia. Bare en enkelt gang sendes opp en ønske-sputnik som kretser rundt omkring den som «katta om den heite grauten» for så å falle pladask, fordi den er ladet med uhemmet egoisme og kapitalistisk umettelighet. For insula utopia er en ensomhetens øde øy, hvor ingen kommer i land som ikke bærer altruismen i sitt skjold.

Med temmelig regelmessige mellomrom følger krise på oppgang. Det er helt uavvendelige og kontinuerlig skiftende faktorer som den evige skiftende generasjonsveksel i plantelivet. For den privat-kapitalistiske samfunnsordning bærer krisens kime i sitt skjød og kimen heter: renten.

Som vi alle vet så får vi intet uten innsats av vilje og henders arbeide. Vi får ikke en dråpe melk, hvis vi ikke steller godt med kua og melker den, vi får ikke brødkorn, hvis vi ikke sår om våren og høster om høsten, og vi får heller ikke et hus å krype inn i, hvis vi ikke reiser det med henders arbeide. Men renten er en arbeidsfri inntekt. Den

Vi kaster et blikk tilbake. Da den tyske okkupasjon var slutt var det en ny redsel å arfare for dem som var gla i sitt land og sitt folk, at Norges Bank var ribbet for en seddelmasse på over 11 milliarder kroner uten noen sikkerhet. For dem som bare elsket pengene følte det vel anderledes. De hadde nemlig — ved hjelp av den oppsagnings-teknikk som staten og Norges Bank fulgte — over 6 milliarder inntestående i Norges Bank ved okkupasjonslutt. Og der har ikke vært noe tegn på at de frivillig har gitt pengene fra seg.

Ved okkupasjonslutt var der altså et nesten umålelig veld av ledig kapital. Det var overflod av kapital til så å si ethvert formål. Finansielt sett — jeg sier ikke økonomisk sett — har Norge aldri vært så sterkt som i mai 1945.

For disse milliardene fikk bøndene anledning til å kjøpe moderne landbruksmaskiner, for disse penger ble der bygget hus og hjem temmelig jevnt fordelt over hele landet, i byene reiste den ene bygningsblokk seg etter den andre, fabrikker ble modernisert og ny-bygg har funnet sted i en utrolig grad, aktier og verdipapirer var steget i verdi. Bare et enkelt fabrikk-konsern kunne notere en kursoppgang for sine aktio-

Allerede i lengre tid har der nå vært en viss mangel på kapital til nye tiltak, og så benytter den umettelige kapital anledningen til å kreve høyere rente tiltross for at det ved tyskerpenger — og henders arbeide er blitt uendelig mye større rikdom enn før. Gjeldsbyrden, som er blitt større ved rentebærende realverdier, skal gjøres enda større ved renteforhøyelse. De fattige som bare har en snau ukes- eller månedslønn skal presses enn ytterligere. Kapitalen er umettelig.

Det eneste som ikke har steget synderlig i landet vårt er befolkningsmengden. Derfor blir gjeldsbyrden så meget større på det enkelte individ. For henimot et par hundrede år siden operertes det med et begrep som englenderne kalte «the iron law of wages», men der gis en annen lov enn lønningenes jernlov, nemlig rentepressets jernlov, og når de fattige ikke klarer gjeldspresset lenger, så er utgangen bare en: krise, nød.

At depresjonen er over oss må vel nå være klart for de fleste. I Amerika: kapitalens høyborg, er den allerede kommet mye lenger enn hos oss. Kan den stanses. Ja, av en ny krig, nye redsler, ellers ikke.

Når kommer krisen? Er den allerede o mhjørnet. Tør ingen snakke om det? Skal

EN REISE TIL HITLERS BERLIN

Den som følger med i Dagbladet kunne for noen år siden lese en tildels nederdrettig og uridderlig helside om kommissarisk minister Jonas Lie, skrevet av den store rettsreporter Axel Kielland.

Jonas Lie var en tapper mann. Hva er Kielland?

I Dagbladet for 28. 11. 1940 kunne man derimot lese en meget anerkjennende anmeldelse av kst. stötsråd Jonas Lies bok «I fred og ufred» undertegnet A. K. — Det heter blant annet: «I fred og ufred» er utvilsom en av de interessanteste bøker i denne genre som er kommet ut».

I Farmand ble Axel Kielland angrepet av o.r.sakfører Knut Hesselberg på grunn av den store festreise han høsten 1940 sammen med norsk-norske pressekolleger foretok ned til kollegene i Hitlers Tyskland. Visste heller ikke disse folk dengang at Norge — tross kapitulasjonen — ustanselig deltok i krig mot

GALLUP

Av
ALEXANDER LANGE

Tyskland? Tenk å feste med den fæle overfallsmannen ...

Kielland svarte på Hesselbergs angrep ikke i Farmand men i Dagbladet 18. 12. 56 — og viste her sin store forfjamselse over å bli angrepet på et ømt punkt. Ett er å være den store angriper av tildels vergeløse mennesker. Ett annet er å bli stillet til kamp av en kampdyktig motstander, som ikke kan sjikaneres som «landssviker».

Kielland: «Det er nokså nytteløst — og litt presentløst å spa i den snøen som falt for 16 år siden».

Kielland og visse aggressive presseorganisasjoner spar i den snøen hver dag når det gjelder å utelukke, eller ærekrenke en eller annen på basis av politisk fortid i NS.

Hesselbergs angrep var så pinlig for K. at han må skyve sine kolleger på festreisen til Tyskland foran seg slik:

«For det annet rammer herr Hesselbergs hårde ord ikke bare meg, men en rekke ganske uklanderlige, høyt ansette pressemenn, som også var med på reisen i nøyaktig samme situasjon som jeg selv. Jeg vil ikke nevne navnene deres, (skjønt de aldeles ikke har noe å skamme seg over)» —

«Det var en motbydelig reise, som jeg tenker tilbake på med ubehag. Men jeg ser ingen grunn til å skamme meg over den».

Såvidt Axel Kielland 1956.

Vi kunne slå opp fotografier i bladet — fra gemytlige scener på Axels reise med prominente norske pressemenn i Det tredje Rike med dertil hørende ceber omgang. Bildene viser at Kielland skjuler sin motbydelighet fabelhaft.

Men han skjulte den også hel for Dagbladets mange lesere i sine beåndede korrespondanser fra Tyskland, svært oppslått i Skavlans Dagbladet —

Forts. side 4

BISKOPENE OG Jesus Kristus

II

Av PER WIJK

Kan man forundre seg over den norske kirkes holdning til rettsoppjøret. Kunne man vente seg noe annet? Den hadde nok villfarne får, men de finnes overalt til alle tider. Jeg tenker på sokneprest Ljostveidt som i sin preken ved en høymesse overført i

Forts. s. 4

Jens Bjørneboe

i mildere klima
- enkelte dager

Per Bang skriver i Sjøfartstidende om høstens mest aktuelle bok «Under en hårdere himmel» blant annet:

«En ting er sikkert, den er skrevet av en dikter»

Musikken uttrykker hva man hverken kan si eller fortie.

Victor Hugo.

Mennesketjeneste er gudstjeneste.

Florence Nightingale.

Litt omtanke og litt vennlighet er ofte mer verdt enn en hel del penger.

Ruskin.

Gud skapte oss, og vi beundrer hans verk.

Engelsk ordsprog.

Hva menes med Paradis? Fullkommen lykke. Men hvorledes kan noen være fullkommen lykkelig når en bøyer seg ut fra paradiset og ser hvorledes ens egne brødre og søstre blir pint i underverdenen. Hvorledes kan det finnes et paradys hvis det samtidig finnes et helvete? Derfor sier jeg, og legg dere det på hjerte: enten blir vi reddet alle sammen, eller vi går fortapt alle sammen

Nikos Kazantzakis.

meners arbeide. Vi får ikke dråpe melk, hvis vi ikke steller **godt med korn og gjær** ker den, vi får ikke brødkorn, hvis vi ikke sår om våren og høster om høsten, og vi får heller ikke et hus å krype inn i, hvis vi ikke reiser det med henders arbeide. Men renten er en **arbeidsfri inntekt**. Den som kan leve av rente må naske av andres arbeide. Renten er den **største inflasjonsfaktor og den største og sterkeste årsak til deflasjon og krise**.

Jo høyere renter desto raskere og sikrere bærer det mot krise, mot avgrunnen. En lav rente kan utsette krisen, aldri avverge den. Renten er det største samfunnsmessige onde, so mvi har å bekjempe.

Det er derfor en gåte at de store pengeinstitusjoner, banker og forsikringsselskaper for sin egen sikkerhets skyld tør være med på og ikke av alle krefter motarbeider enhver renteforhøyelse. At en privatmann under de herskende forhold søker å få mest mulig utbytte av sin kapital er forståelig nok. Han har jo ikke noen annen å være ansvarlig for enn bare seg sjæl. Men at bankene, som er helt innfiltret i og avhengig av landets økonomiske tilstand som helhet tør følge på ferden er helt uforståelig.

At de tør?

Når kommer så den uavvendelige krise? Jo, den kommer, når de rike er blitt så rike at de fattige må sulte i overfloden.

For renten er riktignok rikdommens evangelium — men den er også fattigdommens sveipe.

Litt om frihet

Hva De kaller frihet, kaller jeg friheter.

Henrik Ibsen

(I et brev til Georg Brandes)

jevnt fordelt over hele landet, i byene reiste den ene bygningblokk seg etter den andre, fabrikker ble modernisert og ny-bygg har funnet sted i en utrolig grad, aktier og verdipapirer var steget i verdi. Bare et enkelt fabrikk-konsern kunne notere en kursoppgang for sine aksjonærer på henimot 100 millioner kroner. Reiser en omkring i landet i dag — by eller land — så kjenner en seg nesten ikke igjen. Ved hjelp av henders innsats og villig ånd er tyskerpengene forvandlet til **rentebærende realverdier**. Makten til oppganstid har Norge aldri opplevet.

Bjørnstjerne Bjørnsons eneste gjenlevende sønn ikke invitert til avdukingen av farens statue i Molde

Erling Bjørnson har nettopp gjennomgått to svære sykdommer, rosen og lungebetennelse, og er lantgra restituert.

Det tok meget på den 89-årige og helt åndsfriske mann ikke å bli innbudt ved avsløringen av sin fars statue i Molde. Dette viser at Norge i realiteten er et tilbakeliggende land hva kultur angår. Vi er vitende om at

Schelderup støttes av studentene

Det Norske Studentersamfund sendte sin tidligere formann, biskop Kristian Schjelderup, dette hilsningstelegrammet fra sitt møte lørdag 2. november:

«Det Norske Studentersamfund gir uttrykk for sin varmeste sympati med dykk. Vi høgvyrdet det mot de har synt og vonar at de framleis vil ha styrke til å sitja i stillinga dykkar».

At depressjonen er over oss må vel nå være klart for de fleste. I Amerika: kapitalens høyborg, er den allerede kommet mye lenger enn hos oss. Kan den stanses. Ja, av en ny krig, nye redsler, ellers ikke.

Når kommer krisen? Er den allerede o mhjørnet. Tør ingen snakke om det? Skal den komme som en ny økonomisk 9. april på oss -- i uvisshet?

Eller skal vi ruste oss og møte den med alle de midler som står til vår rådighet?

De styrende har ordet.

For krisen kommer.

Oslo, 31. 10. 1957.

Anders Melteig.

denne tildragelse har vakt forferdelse i kretser i Oslo og over hele landet, og det hos personer som alltid har stått Nasjonal Samling i mot. Dette er dog et avgjørende lyspunkt i mørket. På lang sikt er den grove og åpenbare urett alltid verst for dem som øver den. Komiteen og professor Francis Bull — den store skjønnstaler — vil få an-

Forts. side 4

Tibor Dery dømt til 6 års fengsel

Den ungarske forfatter Tibor Dery er dømt til fengsel i seks år for sin medvirking i opprøret i 1956. Dramatikeren Jules Hay, dikteren Zoltan Zelk og forfatteren P. Tardis, som sto for retten sammen med Dery, fikk alle dommer på to års fengsel blir det opplyst.

Tør jeg spørre om fru er for eller imot helvete?

ske uklanderlige, høyt ansette pressemenn, som også var med på reisen i nøyaktig samme situasjon som jeg selv. Jeg vil ikke nevne navnene deres, (skjønt de aldeles ikke har noe å skamme seg over)» —

Hvorfor —

Hvorfor tier våre lærebøker i historie om de såkalte forrædere i 1814?

Impliserte kretser hindret oppgjør om storindustriens samarbeid med okkupanten

Direktør Lorentz Vogt la i Dagbladet for 11. mai 1954 fram en meget aktuell sak, hvilket vil fremgå av følgende sitat:

«Var da ikke industriens ledende menn tyskvennlige? Dertil kan svares som Stauning da han ble spurt om ikke utenriksminister Scavenius var tyskvennlig: «Scavenius er overhodet ikke vennlig.» d.v.s. menn som sitter i ledende stillinger med betydelige avgjørelser i sin hånd må ikke la seg lede av følelser. Kjenner de sitt ansvar gjør de det heller ikke. Den norske storindustri kjente sitt ansvar.

Men man vil sikkert også finne en motsetning mellom de her hevdede synsmåter og denne industris leveranser. (Denne bemerkning sikter til at Lorentz Vogt tidligere har forklart at den norske storindustri ledere var kommet til at industrien måtte være vestvendt. Direktør Vogt fortsetter: «Det er dog ikke så. En endret situasjon gir for realistisk tenkende mennesker nye forutsetninger. Jeg skulle ønske at dette var blitt klarlagt etter frigjøringen gjennom de prosesser som det dessverre lyktes impliserte kretser å få forhindret».

Temaet er av den største interesse for Norges fremtidige eksistens: Skal hjulene gå under en okkupasjon, eller skal de sprenge i luften, og alt legges øde? Om ikke så lenge vil en høyt aktet landskjent leder innen industrien sende ut en bok om disse forhold — til belysning av hvordan bl. a. en viktig sektor av norsk storindustri forholdt seg til tyskerne under okkupasjonen.

Major von Knurren.

Den hadde nok villfarne får, men de finnes overalt til alle tider. Jeg tenker på sokneprest Ljostveidt som i sin preken ved en høymesse overført i

Forts. s. 4

finnes et paradisk hvis det samtidig finnes et helvete? Derfor sier jeg, og legg dere det på hjerte: enten blir vi reddet alle sammen, eller vi går fortapt alle sammen

Nikos Kazantzakis.

! Det vil være til skade for hele vår kirke om biskop Kristian Schjelderup skulle forlate bispestolen, sa biskop Alf K. Wiig til Lofotposten etter kirkemøtet i Oslo. På spørsmål fra avisen om uttalelsen fra kirkemøtet vil skape ro innen kirken, svarte biskop Wiig: Det spørres om hvordan de utenforstående tolker de ord som er skrevet og hvorvidt man vil ta dette som en fordømmelse av Hamar-bispens personlige kristne tro, noe som ikke er tilfelle, da biskop Schjelderup selvsagt er en personlig kristen.

Diktning er pornografi når det finnes en „drømmeskjøge“ bak fremstillingen

— Pornografi kan avvises på annen side tror jeg ikke det finnes noen menneskelig fornedrelse som ikke kan forløses i kunstnerisk form, fortsatte han. — Det ligger i selve kunstens vesen at den ikke imøtekommer den gramsende innstilling. En reklameplakat for en frukthandel skal gi lyst på frukt. Et maleri av noen epler skal gi lyst på malerier. Kunstverket skal ikke vekke lyst utenom det selv.

Ikke krig „med det første“ sier Khrusjtsjov i intervju

Førstesekretær Khrusjtsjov uttalte i et intervju sist helg at de sovjetiske militærstyrker lenge har hatt raketter som kan nå vestlige militære støttepunkter i Europa, Afrika og Asia. Det er ingen hemmelighet at disse rakettenes er utstyrt med atom- og vannstoff-sprengladninger, la Khrusjtsjov til i intervjuet, som ble gitt den kanadiske journalisten J. Dampson i «Toronto Telegram». Khrusjtsjov ble spurt om han trodde faren for krig var mindre i dag enn for et år siden. Til dette svarte han at slik forholdene er i dag i verden, trodde han ikke det ville bli krig med det første. Man kan si det slik at folkene arbeider for å skape fred og at den situasjon vi har nå, ikke er noen førkrigs-situasjon slik som før den siste verdenskrigen, for eksempel. Vi benekter den skjebnesvangre tesen at krig er unngåelig, men selvsagt kan ingen si kategorisk at det ikke vil bli en ny krig.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Vi er ikke nazister

Mottatt fra interessert hold innen Forbundet:

I den norske presse blir vi så å si daglig æreskjelt og kalt «nazister».

«Nazister» er et uttrykk som blir brukt som en forkortelse om tyske nasjonalsosialister og det er feil å benytte det om oss rettsforfulgte. Vi som

var medlemmer av den politiske organisasjonen Nasjonal Samling trengte ikke å være tilhengere av Nasjonalsosialismen og de fleste var det da heller ikke. Dette vet de fleste av dem som bruker ordet «nazister» som skjelsord om oss, men i mangel av argumenter og andre sjikanøse uttrykk blir også dette benyttet.

Selskapsklubben «GIMLE»

lager stor fest i Oslo lørdag 7. desember, kfr. senere i annonse i Folk og Land.

FRITT FORUM

Emnet førstk. mandag «Diktet og kallet». Emne mandag 18. november: «Rettsoppgjørets etterdønninger». Møteleder: Amund Hønningstad.

Fru Ragnhild Wiesener ble bisatt fra Det nye krematorium tirsdag, fulgt av en stor og dypt grepet venneskare.

† Per H. Gulliksen, Al. Med ham er en pioner i norsk husflid gått bort.

Et nytt historisk arbeide av Halvdan Koht er nettopp komme på bokmarkedet og heter «For fred og frihet i krigstid».

Kong Olav har i statsråd

benådet Kaare Otto Hagen, Gard Holtskog, Finn

Rett skal være rett

Vi tar hatten av for riksadvokat og påtalemyndigheter når de ærlig og redelig har tatt opp kampen mot den ufysiske augiasstall som norsk og utenlandsk smusslitteratur er blitt med årene.

TRONSKIFTET I NORGE

Med konung Olav V:s tronbestigning får Norge for första gången på mycket långa tider en monark som er uppfostrad i landet, och som därför bör äga särskilda förutsättningar att känna sig som ett med dess folk. Han har dessutom haft en lång erfarenhet som verksam inom olika grenar av nationens liv utan att dock själv hittills ha på ett bestämmande sätt agerat eller figurerat i de större politiska avgörandena.

Uppfattningen att monarkens roll i en parlamentariskt styrd stat skulle vara politiskt betydelselös är felaktig, och numera behöver man väl knappast polemisera mot en så formalistisk uppfattning. Detta betyder att utrymme alltså finns även i en par-

Staten tok først barnas livspoliser

Brutalt votum av h. r. dommer Holmboe

Vi fortalte i forr. nr. om den utlyste tvangsauksjon over gården til bonde Andreas Meland, Skoger. Staten er ute etter «erstatning», for selvfølgelig var det Andreas som over telefon til Hitler bad om tysk invasjon i Skoger, Drammen og Norge i april dagene 1940. Leserne vil huske at det denne gang «bare» dreier seg om 152 000 kroner. For ordens skyld gjør vi kjent at «erstatskravet» opprinnelig var atskillig større. Hittil er 100 000 «dekket», bl. a. ved at Andreas Melands barn er fratatt deres livspoliser (og på annen måte). Dette å ta fra mindreårige deres livspoliser er i seg selv opprørende, men også den slags kampmidler har vært ansett for god latin under det norske herrefolks «oppgjør» med NS-folkene.

Den 10. jan. 1946 ble av Høyesterett i sak Lpnr. 5 — S. nr. 156—45: Påtalemyndigheten (Aktor, statsadv. Rolv Ryssdal) mot Jan Edv. Rønning (Forsv. h.r.adv. Chr. L. Jensen) avsagt dom:

Dommer Holmboe: Ved Frostating Lagmannsretts dom av 13./10—45 ble Jan Edv. Rønning for forbrytelse mot straffelovens § 86 dømt til tvangsarbeid i 4 år og 6 mndr. samt til tap for et tidsrom av 10 år av de i landsviksaka § 11 — nr. 1—5 samt nr. 7 og 8 nevnte rettigheter. Han har anket over straffeutmålingen.

Om saksforholdet og domfeltes personlige forhold viser jeg til Lagmannsrettens domsgrunner.

Lagmannsretten har dømt tiltalte for å at han har vært medlem av NS og Rikshirden,

men nevner i domsgrunnene intet om hvorvidt de subjektive betingelser for fellelse etter straffelovens 86 vedrørende disse forhold er tilstede. Jeg finner derfor at dommen for disse punkters vedkommende må oppheves.

Angående tiltaltes tjenestegjøring i den tyske krigsmarine uttalte lagm. retten bl. a. at tiltalte måtte forstå at han ved å ta denne tjeneste støttet den fiendtlige okkupasjonsmakt. Jeg finner ikke at

denne uttalelse gir noe fullt adekvat uttrykk for at lagm. retten finner forsett bevisst, men da det ikke er anket over saksbehandlingen og den nevnte uklarhet ikke etter mitt skjønn bevirker at dommens riktighet fremstiller seg som tvilsom, finner jeg ikke grunn til å oppheve dommen forsåvidt angår dette punkt.

Ved straffens utmåling legger jeg ikke vesentlig vekt på at dommen er opphevet forsåvidt angår domfeltes med-

skap i NS og rikshirden. Jeg finner at det er grunn til å nedsette straffen.

Under hensyn tatt til tiltaltes ungdom, til at han alene meldte seg til tjeneste i det tyske sanitet og at hans aktive tjeneste der alene strakte seg over en og en halv måned, idet han ble såret og pådro seg langvarig sykdom, finner jeg at frihetsstraffen passende kan settes til 3 år og 6 måneder.

Norges betydning som krigsobjekt

Norsk sivil og militær ledelse settes helt utenfor i krig

Under denne overskrift hadde Lorentz Vogt i Dagbladet for 11. mai 1954 en artikkel om storindustriens betydning for Norges skjebne til godt og vondt. Han skriver således:

«I 1905 ble Norsk Hydro dannet, utsprunget fra Norsk Elektrokemisk. Dermed holdt den nye storindustri sitt inn- tog i Norge. Også denne skulle i høy grad forandre Norges militære stilling. Det ble en ny produksjonsfaktor — attråverdig for enhver krigførende stormakt. Og hadde den enkelte ikke bruk for anleggene var det av vesentlig betydning at ikke fienden fikk anledning til å utnytte dem».

I disse sanne og realistiske setninger legger fellese

tenposten og Arbeiderbladet, f. eks., en vesentlig forutsetning i ventetiden på den kanskje uavvendelige skjebne.

Er det derfor av vesentlig betydning at Norge ikke får faglig fremrakende, uavhengige, «uhåndterlige», norsktenkende personligheter i sin militære ledelse?

Det er særlig rittmester Harald Norman som i «Vollgraven» og ellers på det militære plan har påpekt

Av Potemkin

grunnen til og de sannsynlige følger av at Norske militære sjefer i tilfelle krig skal henvises til skrivingsarbeide

ten slik: Norsk statsmyndighet overhode blir satt utenfor i krigstilfelle.

Vil Kong Olav eventuelt rømme fra sitt land? Eller vil han dele folkets skjebne? Som han foreslo sist.

Norges militære betydning ligger ikke i hær, fly og flåte. Norge får aldri lov å organisere disse ting på en nasjonal og effektiv måte. Norges krigsbetydning og skjebne ligger i handelsflåten og storindustrien. Disse aktiva disponeres ikke av Norge ved krigsutbrudd, men av våre «venner».

Lorentz Vogt skriver bl. a.: «Man har etter frigjøringen stadig talt om gjenreisningen etter det som okkupasjonstiden ødela». (Men man har ikke våget å tale om de svære okkupasjonsaktiva, Potemkins bemerkning). «Under de glimrende tider landet har gjennomlevd siden 1945 er det foregått hel nyoppbygging i Norge».

«Var Norge i 1939—40 et naturlig objekt for stormak-

BOEHMS BOK NORGE MELLOM ENGLAND OG TYSKLAND

Til orientering for alle som har forhåndsbestilt boken skal jeg få meddele at trykningsarbeidet dessverre er blitt noe forsinket. I en ganske kort melding fra utgiveren, datert 23./10, opplystes det at trykningen ventes ferdig i løpet av en ukes tid, men at det gjenstår en del korrekturlesning. Det ble bebudet nærmere beskjed, men noen sådan har jeg hittil — 3./11. — imidlertid ikke fått.

Jeg hadde ventet at boken skulle foreligge ferdig i slutten av oktober, når dette beklageligvis ikke har kunnet skje må vi forhåpentlig sikkert kunne regne med at den kommer i denne måneden.

Forhåndsbestillinger kan fremdeles sendes til undertegnede. Det mangler ennå noen på at det ventede tall 500 er nådd, men de kommer nok.

Stavanger 3. november 1957. P. Thjømøe.

Ny britisk bok om felt-

krigstid».

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie

Kong Olav har i statsråd

benådet Kaare Otto Hagen, Gard Holtskog, Finn Knutinge Kaas og Johan H. M. Odding. De ble satt på frifot lørdag 2. november 1957 etter å ha vært innesperret siden mai 1945.

FORBUNDET

Da Forbundet ble dannet i 1949 var det vel ingen av oss som hadde tenkt seg at det hadde vært nødvendig å holde det gående i dag. Det ble da heller ikke av styret gjort meget for å utbygge det organisasjonsmessig.

Tross alt vet vi at idag blir vi respektert, og det brede lag i folket erkjenner at «rettsoppjøret» var en politisk forfølgelse, men det gjenstår å få dette offentlig erkjent, og å få våre navn strøket i strafferregistret. For å oppnå dette ser styret det nå som en nødvendighet å utbygge Forbundet sterkere, slik at slagkraften blir større, og vi håper dette vil vinne gjenklang utover det hele land.

Uten å ville det har biskop Schjelderups motstandere gitt ham en nøkkestilling i Den norske kirke.

Johan B. Hygen
prof. dr. theol.

Endelig!

Etter initiativ fra sosialdepartementet overveier regjeringen å foreslå for Stortinget at det innføres sommertid i Norge fra neste år. Spørsmålet vil bli avgjort når sosialdepartementet og landbruksdepartementet har foretatt en del nærmere undersøkelser.

Uppfattningen att monarkens rolle i en parlamentarisk styrd stat skulle vara politiskt betydelselös är felaktig, och numera behöver man väl knappast polemisera mot en så formalistisk uppfattning. Detta betyder att utrymme alltså finnes även i en partipolitiskt styrd stat som Norge för en personlig kunglig insats. Även den nu bortgångne konung Haakon VII hade, trots att han personligen ej var någon betydande man, flera gånger tillfälle till — eller kanske rättare sagt: kunde ej undgå — sådana personliga insatser, vilkas slutliga bedömande tillhör historien.

Konung Olav den V torde icke sakna de personliga förutsättningarna för att spela en enande och samlande roll för den norska nationen. Det är att hoppas att han länge skal bliva i tillfälle att fylla en sådan uppgift, vars behövlighet alla klarsynta norrmän helt och fullt fatta.

En befriande handling, som skulle kunna bli en god och bärande inledning till en sådan samlande uppgift, vore en omedelbar generalamnesti för alla för s.k. landsvik dömda norrmän. Den retroaktiva och därmed inkonstitutionella grundvalen för domsluten på detta område har gjort hela detta «retsoppgör» i allt mindre grad respekterat i allt flera norrmäns ögon. Tiden är nu inne att genomföra en sådan befriande gärning, som hittills hindrats bl. a. av den nu avlidne monarkens känsломässiga bundenhet.

Fria Ord, 28. 9. 57.

Fra 1975 av må Norge begynne å utnytte atomkraften som erstatning for elektrisiteten hvis vi skal opprettholde levestandarden, gikk det fram av et foredrag direktør Gunnar Rander holdt i Håndverks- og Industrieforeningen i Bergen mandag.

trykningen ventes ferdig i løpet av en ukes tid, men at det gjenstår en del korrekturlesning. Det ble bebudet nærmere beskjed, men noen sådan har jeg hittil — 3./11. — imidlertid ikke fått.

Ny britisk bok om felttogsplaner mot Norge

Den britisk-franske plan om å sende styrker til Norge og Sverige i 1940 er beskrevet i en bok av den britiske generalen Sir John Kennedy som ble offentliggjort i London mandag. Planen, som tok sikte på å sende forsterkninger til Finland og gå kontrollen over malmfeltene i Nord-Sverige, ble skrinlagt mens invasjonslåten gjorde seg klar til å stikke til sjøs fra elven Clyde i Skottland.

Et av professor Skanckes siste brev

Kjære Arnt!

Da vi skiltes i dag, så trodde vel ingen av oss at dette skulle skje. Og allikevel har jeg lenge vært forberedt på at det kunne skje. Jeg tror på en styrelse i alt og at også dette har en mening.

Alt hva vi i denne lange tiden har snakket om og drømt om, vil nok komme til å skje. Jeg har vært tro mot min overbevisning — jeg kunne ikke svikte den, og jeg håper og tror at mitt liv ikke har vært forgjeves.

Historiens dom er ikke alltid samtidens dom.

Så sender jeg deg og Sundlo og Dahlen og alle andre gode venner en siste hjertelig hilsen med takk for alt. Dahlen må hilse alle venner i Trøndelag på det hjerteligste.

I mine siste timer er dere alle sammen i mine tanker og jeg ber Gud velsigne dere. En særlig takk til deg kjære Arnt for ditt gode vennskap og hjertelag.

Og så ønsker jeg dere — kjære venner — alt godt i fremtiden.

En siste hjertelig hilsen fra
R. Skancke. 27. august 1948.

En utvidelse av Vest-Unionen slik at også Norge og Danmark kommer med i denne organisasjon, er en mulighet i bestrebelsene for å bedre koordinering av Vestens forsvarsinnsats, skriver Times tirsdag. Vest-Unionens medlemmer er nå Storbritannia, Vest-Tyskland, Nederland, Belgia, Luxemburg, Frankrike og Italia.

Det er en mulighet for at alle «de tre store» oljeselskapene i Norge vil få sitt oljeraffineri her i landet. Direktør Kristen Askvig i Norsk Brændselolje og direktør Karl Andersen i Shell har uttalt at også deres selskaper har planer om å bygge oljeraffinerier.

Regjeringen kommer ikke til å foreslå at Norge skal gå inn i en nordisk tollunion med mindre også fisk og fiskevarer og sannsynligvis også fettstoffer kommer med i tollunionen.

Forhandsbestillinger kan fremdeles sendes til undertegnede. Det mangler ennå noen på at det ventede tall 500 er nådd, men de kommer nok. Stavanger 3. november 1957. P. Thjømse.

ny produksjonsfaktor — attråverdig for enhver krigførende stormakt. Og hadde den enkelte ikke bruk for anleggene var det av vesentlig betydning at ikke fienden fikk anledning til å utnytte dem».

I disse sanne og realistiske setninger ligger fæle perspektiver — ikke bare gode og inntektsbringende. — I den siste krig satt det en norsk offiser, som siden ble sjef for Krigsskolen en stund, major K., i USA og hjalp amerikanerne med å utarbeide en plan for total ødeleggelse av alle kraftforsyningsanlegg i det tysk-besatte Norge. Hvis okkupasjonen hadde vart særlig lengre hadde bombeflyene kommet og vekk med lys, kraft og varme i Norge! Tilbake på eskimostadiet på to timer.

*

Når jeg betegner Norges presse som ufri og diktert, er det blant annet av den grunn at den ikke vil drøfte, ikke får lov å drøfte hva det vil skje med det norske folk hvis eksisterende og på NATO-basis utarbeidede planer for total industriødeleggelse i et av Natos motstander besatt Norge — blir satt i verk.

Jamen, vil man si — storindustriens norske ledere vil da ikke finne seg i dette! Mot en slik nasjonal stridbarhet hos disse menn — om den skulle forekomme — has forskjellige remedier! Blant annet planen om evakuering av prominente ved krigsutbrudd. Tilsagn om gjenoppbygning, og så videre. Under alt dette framtidsprogram kan det norske folk gå tilgrunne før den rømte overklasse eventuelt kommer tilbake med seirens palmer!

Derfor får folket heller ikke vite noe om disse planer. Det søkes satt i hyggelig beskjeftigelse, lett fordummende sådan. Derfor er den norske presses totale medvirkning som søtsnakker — a la Af-

Av
Potemkin

grunnen til og de sannsynlige følger av at Norske militære sjefer i tilfelle krig skal henvises til skrivebordsarbeide, omfattende rekruttutdanning, administrasjon av kakebukk og eksekusjonspelletonger — etcetera, kortsagt etappetjeneste.

Fremmede sjefer vil kunne vise mindre hensyn med innsats av norske tropper og under bruk av norske verdier.

Mot de Normanniske sannheter blir det drevet hviskepropaganda av et dertil innrettet korps — på det at folkets søvn iallfall skal bli fast, om ikke sund, og på det at man skal lese en morgenavis som ikke forstyrrer nytelsen av morgenkaffen med bacon og egg, slik at folk skal komme i humør til å drive den daglige pengejakt ubesværet til enden.

Vi kan brutalt se sannhe-

Fra pus i kroken

Kjære Folg og Land med lesere! Så smått hadde e nå tenkt det sku være slutt på brevskrivninga, men det irriterer me atte han derre Eulganin — blæra, lissom sku være aldels alleine om å kammmentere verdenssituasjonen i brevform bare fordi atte noen borti Sibir har sett opp ein kunstl måne for'n. Je mener en ekte måne oppi hue e bedre hjemmel for sånn brevkammmentering enn en kunstl en som andre har sett opp. Slik en ekte en ja, aldeles erhvervet ved egen selvtenkning. Uten hjelp, bortsett fra atte hu Oline ha forberedt den litt ved å sette grå hår i hue på me.

Osse irriterere me atte hele væla

den ødela». (Men man har ikke våget å tale om de svære okkupasjonsaktiva, Potemkins bemerkning). «Under de glimrende tider landet har gjennomlevd siden 1945 er det foregått hel nyoppbygging i Norge».

«Var Norge i 1939—40 et naturlig objekt for stormaktenes interesse er det det i dag i dobbelt forstand».

KAN NORGE BRINGES UT AV DEN DESPERATE STILLING SOM ETTERGIVENHETEN OVERFOR STORMAKTENE HAR SKAPT?

Er Scharffenbergs forslag om fredlysning av Norge en farbar vei?

Eller er det for sent å vekke folket til erkjennelse om den truende fare som partipolitikkerne nesten enstemmig har skjult for dets bevissthet?

ska ses enten fra det hvite huset i Vasington eller løkkuplene i Kremel når vi kan kammmentere et bra perspektiv her fra den raue stua i Kroken.

Men nå rett på de viktigste lokale virkningene av storhendningene, siden sist je va frampå i blae. Det va nå det atte han H7 døde akkurat da vi treska hos Martin A . . . nei det kan være det samma å han hetter. Bare det atte bøgdesnakke har trekt littegrann fra namnet has å lagt te to stavelser, og så blei det Kniperud.

Te orrientering for dem ta dere som itte ha vært med å treska vi je si atte bygg, det ere værste svineri som fins. Byggsnerken blåser ner'l halsen på deg og sett seg innpå skinnen nerover ryggen. Så du blir både lusete og tørst. Det ble heller seint før vi sette oss te kveldsbordet den daen. Vi satt nå der å hosta og karka, osse sa Kniperud'n som alti ha vært en prima kongetro mann: «Ja, ja, sa'n, nå e kongen vår dø da, sa'n». «Tja, sa je å prøvde å renske stemmen littegrann, etter en sånn stor konge må det vel bli noe til gravøll». Det siste i stavelser virka akkerat som elektriserende på dem alle sammen og je

Scharffenberg har sagt

— Under okkupasjonen har jeg hevdet de samme prinsipper som før 9. 4. 40, i tilslutning til moderne kriminologi. Jeg fant bestemmelsene i vår da gjeldende straffelov tilstrekkelig og anså Londonregjeringens anordninger og den derav følgende nye lovgivning som overflødig, delvis reaksjonær . . . I tilslutning til dissensene i Høyesterett (Krf. Morgenbladet nr. 4) anser jeg det som et av rettsoppgjørets feilgrep at de passive medlemmer blir ansett som skyldige i å ha ytet «fienden bistand i råd eller dåd» med vitende og vilje, de «måtte forstå dette». Faktisk forsto det ikke. (Morgenbladet 13. 1. 1948).

— Tross gammel norsk beundring for og tillit til England bør vi nøkternt erkjenne at Storbritannias makt allerede er svekket og kanskje i en overskuelig framtid vil bli ytterligere svekket. Men da vil det være kortsynt å vedbli — som hele tiden fra unionsoopløsningen — å bygge vår utenriks- og forsvarspolitik på britisk hjelp i nøden. Hvis Storbritannia vil trenge amerikansk hjelp (hvilket mange amerikanere brauter med), vil det ikke kunne hindre russisk okkupasjon av Norge. Forslaget i «Verdens Gang» om allianse mellom Norge og Storbritannia anser jeg som lett-sindig tale.

Skal den norske befolkning evakuere til det nøytrale Sverige? Storbritannia kan sende sine kvinner og barn til dominions. (Morgenbladet 19. 7. 1948).

Malmutførselen over Narvik til Tyskland under første og annen verdenskrig var ikke i strid med folkeretten eller nøytraliteten. En del av den svenske malm gikk også til England. Men utførselen til Tyskland forarget vestmakterne fordi den var viktig for stålfremstillingen. Allerede kort etter krigsutbruddet 3. september 1939 begynte de å øve press på Norge for å få tvunget malmbåtene til å gå utenfor norsk territorialfarvann så de kunne bli oppbragt eller senket.

— Fra januar 1940 ble det britiske utenriksdepartements krav om at Norge skulle legge ut miner for å tvinge malmbåtene ut i internasjonalt farvann så truende at utenriksminister Kohlt tilslutt fant å måtte gi etter. Dette er ganske kort nevnt i Undersøkelseskomisjonens innstilling, bilag 7, s. 172, note 2. Morgenbladet 19. 10. 1948).

Samlet av (A. L.)

skjønte at jeg hadde folket meg.

Je klødde me litt her å der å sa at en minneskål måtte være på sin plass etter en sånn stor konge. Je så bort på'n Martin å han nikka velvillig igjen, mens hu Dagny, dattera, gikk rundt å skjenkte kaffe. Nå hørem litt dårlig Kniperud'n så je veit itte rekti nå mye han fikk tak i ta det je sa, men jeg dreiv nå på med atte vi kunne ha stoff te minneskålen

Ellers var vi nøytrale her i Kroken: La oss itte borti enten hunden sku ete svinet eller svinet ete hunden. Bare ingen ta dem eter katter så er'e det samma for oss.

Men nå kommer kona å sier hu ska gjøre lørda'sreint å da får Syria--krisen å Asiasjuken. Myk-lasaka å fluor mot tannrâte være te dem kan utvikle seg uforstyrta ta feiekosten henneses Oline.

Hilsen fra

Etter kirkemøtet

Slik ser altså den norske kirke ut, vil mange si etter å ha opplevd det 18. frivillige kirkelige landsmøtes forhandlinger og den utsendte resolusjon.

Det var et bedrøvelig kirkemøte. Bare kirkens fiender kan ha noen grunn til å glede seg over det. Vi som har vært hjem i Den norske kirke, må kjenne oss skamfulle.

En ting skal vi glede oss over: at vi har statskirke i dette land. Hvordan skulle det gå med vår kirke dersom den skulle styres av en forsamling i stil med det frivillige kirkelige landsmøte?

Til alle dem som i disse dager tenker på å gå ut av Den norske kirke, vil jeg si: Gjør det ikke! Husk at det vi har fått se i disse dager, er Den norske kirke fra dens verste side. Enhver person og enhver institusjon bør bedømmes ikke utelukkende fra sin verste side — det er urettferdig.

Gå inn i en hvilken som helst kirke på en hvilken som helst søndag, og du opplever Den norske kirke fra en bedre side: en menighet i bønn og lytten til Guds ord, en liturgi som spenner fra syndsbekjennelse til lovprisning, en kirkebønn som favner om alle mennesker, en salmeskatt fra alle kirkehistoriens tidsrom, tre lesninger fra den Hellige Skrift i hver gudstjeneste, og en preken som, hvor dårlig den enn kan være, dog alltid er et forsøk på å forkynne det kristne budskap og nesten aldri er skjemmet av kirkemøtets skurrende toner. Og som høydepunktet i gudstjenesten møter vi nadverden hvor Jesus Kristus er til stede i det

hellige måltid som blir rikere og mer meningsfylt og uunnværligere jo mer man lever seg inn i det.

Nei, det frivillige kirkelige landsmøte er nok ikke Den norske kirke. Det er bare kirkens stygge fasade. Innenfor tar den seg ganske anderledes ut.

Einar Molland
i Morgenbladet.

Ikke fluor i drikkevannet i Vardal

Det blir ingen tilsetning av fluor i drikkevannet i Vardal kommune ved Gjøvik. Herredstyret har med 17 mot 7 stemmer forkastet forslaget om å holde folkeavstemning i spørsmålet, mens det samme forslaget i forrige møte fikk flertall, men ikke det nødvendige to tredjedels flertall.

Helvetesstriden

Innenfor vårt sønderslitte, stridende, splidaktige, ynkelige, selvgoede, og dødsstraffgodkjennende statskirkesamfunn er det på nytt blåst liv i striden om pavens skjegg. Til og med den sovjetvåpnevlsignede Fjellbuprælaten i Nidarosdomen holder seg ikke for god! Etter at kirkemøtet 31. oktober med overveldende flertall uttalte seg mot Hamar-biskopen Kristian Schjelderup for hans måte å leve kristenlivet og tolke kristenlivet står i hvert fall det jordiske helvede på nytt i blomst. Kirkemøtet slo fast at biskoppens klare tolking ikke er forenlig med kirkens lære (!!!) «Kirken» holder fast ved loven om

Klerikale

GRATIS HYTTE

Herr H. H. som har tilbudt gratis bruk av sin hytte på Sørlandet har forlagt adressen til en kampfelle. Han var forfatter. Ber ham skrive igjen som søker.

Bill. Mrk.: Magnus Sørflaten.

Fra nu til jul

To tyske studenter ber om hjelp til husvær fra nå til jul. Kan bo sammen.

Bill. mrk.: «Snarest».

«S A M B A»

Tobakk — Sjokolade — Frukt
Grønnsaker og finere kolonial
Sofienberggt. 8, v/ Olav Ryes
Plass.

Kavring

1 kg sukker + 1 kg kveite-kavring, 4½ kg's familjepakning kr. 10.— fritt tilsendt mot forskuddsbetaling.

LITTEBERGEN BAKERI,
Litlebergen.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag.

Inneh. ALF T. LUNDE,
Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Bøker De bør lese!

Generalauditør Pürschel: «Rett kurs». Heft. kr. 14.00.

Senator J. R. McCarthy: «Den forspildte Sejr». Heft. kr. 11.00.

Erik Lærum: «Suez — Ungarn — Felen — Cypren» Hefte kr. 7.00.

Generaladmiral a. D. Hermann Boehm: «Norge mellom England og Tyskland. Innb. kr. 16.00.

Kontormaskiner

for allslags bruk, bl. a. lette regnemaskiner for bruk på reise og utearbeide. Brosjyrer sendes på anmodning.

Hauser kulepenner

i forskjellige farver med innlegg i lysekte sort, blått og grønt. Kr. 3.50 pr. stk. Ved bestilling av minst 5 stk. sendes portofritt oppkrav.

Kan påtrykkes tekst. Tilbud sendes på anmodning

Masseartikler i keramikk etter bestilling

Hengemapper med forstørrende fane

KAN PÅTA MEG REPRESENTASJON I OSLO

BERTEL BRUN

Postboks 40 17 Oslo.

Tlf. 60 15 70.

TIL BLADETS LESERE!

Merk idag medfølgende giroblankett for sending av kontingent for 1958.

JUSTUS VERICULTOR:

Den norske
kapitulasjon

10/6 1940

og

Krigføringsproblemer

1940/45

A. Lange: «Boken vil hevde sin plass i bokhyllen til enhver tid».

Fåes i Kiershowsgt. 5/1, og i Teatergt. 6 (Johannesen)
Pris kr. 5.—.

Lett huspost

hos enslig dame for kortere

Urmaker

R. Gjessing

Torvet — Tlf. 83 25 07

DRAMMEN

Annelise Parow

TANNINNSETING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Je klødde me litt her å der å sa at en minneskål måtte være på sin plass etter en sånn stor konge. Je så bort på'n Martin å han nikka velvillig igjen, mens hu Dagny, dattera, gikk rundt å skjenkte kaffe. Nå hørem litt dårli Kniperud'n så je veit itte rekti hå mye han fikk tak i ta det je sa, men jeg dreiv nå på med atte vi kunne ha stoff te minneskålen ve å gå bakveien te hu Stea. Martin nikka fremdeles. «Hei karer tok je på igjen, her bli're minne- . . . ».

Men akkurat da stakk det så grådlig i nakken, enten det nå var byggsnerken eller øya te Gurine Kniperud som sto borte ved komfyren og spedde kaffen litt. Je tok labben opp i halslinningen, osse titta je bort på Kniperud'n — og blei fælen: Aldri i mitt livs levedaer ha je sett noen plusselig komme te å se så helt igjennem elendi ut. Pus, ta de sammen sa je te me sjæl. Du vi da itte drepe mannen? Det blikket te Kniperud'n kommer je te å huske lenge: Omtrent sånn må Cæsar ha sett på morderne da han sa «Osse du min sønn Brutus».

«Noe te minne bør vi nå gjøre, sa je». Og speida desperat rundt me etter hjelp. Men det va bare forventning hos de andre kara, fortvilelse hos Kniperud'n og rådløshet hos hu Dagny. Je tore itte snu me å se på'a Gurine. Hadde je møtt øya hennes kunne visst ha nådd å bli gravlagt samme daen som kongen.

«La oss ta kongesangen», sa je. Vi var hese av byggesnark og klela gjorde det både her og der men det blei a såpass atte hu Dagny så ut som hu syns det va høytidelig. Situasjon var reddet, men han Jan hadde lugg ner i panna, glippet med øya og glodde på me mens han sang. Jeg så itte feil: Han va rasende. Sorgen tok etterpå helt overhånd med'n Jan så han smakte itte mat på tre dager. Bare export.

Etterpå valget da. Vi blei bra utstyrt med valgitteratur her i Kroken osse. Og det e vi gla for. Samma hå det står i en. Papir har'n alti bruk for både i ovnsroa og ute der'e er hjerte i døra.

den sku ete svinet eller svinet ete hunden. Bare ingen ta dem eter store. 2014 katter så er'e det samma for oss. Men nå kommer kona å sier hu ska gjøre lørda'reint å da får Syria--krisen å Asiasjuken. Myk-lasaka å fluor mot tanrâte være te dem kan utvikle seg uforstyrra ta feiekosten henneses Oline.

Hilsen fra

PUS I KROKEN.

*

P.S. Når Kniperud'n så sånn bebreidendes på me så var'e fordi han syns han ha gjort me en stor tjeneste engang. Som medlem av likningsnevnda skreivn under på en erklæring atte je itte hadde tjent mere enn det je hadde gitt opp. Nå hadde je heller itte tjent mere og det sa je te'n. «Ha, ha!» sa Kniperud'n. Og skreiv under.

Men når han hadde spart me for utgifter te skatt ved å jugså syns'n naturligvis det liddeli tarveli ta me å påføre han utgifter te øll ved å sørje.

Terminliste

8.—10. november: Møte på Hindås turisthotell utenfor Göteborg til drøftelse av de nordiske fellesmarkedplaner.

10. november: Nordahl-Griegmonumentet i Bergen avdukes.

12.—19. november: Bibliotekuke.

19. november: Fullmaktskomiteen trer sammen.

2. desember: Striden mellom Den norske Forfatterforening og 29 nåværende medlemmer av Forfatterforeningen av 1952 opp til full behandling i Oslo byrett.

10. desember: Pearson henter sin fredspris.

1.—9. mars 1958: Verdensmesterskap på ski i Lathi. 17 nasjoner med 320 deltagere er anmeldt.

Ærlighet varer lengst — unntatt i ekteskapet. — Der varer samholdet lengst.

Birgit Tengroth.

Det er bare et gode, det er kunnskap. Det er bare ett onde, det er uvitenhet.

Sokrates.

kristne budskap og nesten aldri er skjemet av kirkemøtets skurrende toner. Og som høydepunktet i gudstjenesten møter vi nadverden hvor Jesus Kristus er til stede i det

Klerikale revestreker

Under overskriften: Et sterkt innlegg av biskop Schjelderup — skriver Aftenposten klart og greit: Skjønt tydelig preget av situasjonens dramatiske spenning fremkom biskop Schjelderup med et sterkt og sympatvekkende innlegg. Han beklaget seg først over den måte hans sak var blitt fremmet på i kirkemøtet, hvor lærerspørsmålet ikke var oppsatt på programmet!

Først ved ankomsten til Oslo var han blitt gjort kjent med at fire av Hamar bispedømmeråds medlemmer hadde henvendt seg til formannen (biskop Smemo) for å få saken behandlet.

Men saken var ikke kommet opp på ordinær vis. Selv hadde han ikke hatt ordet. Han ville heller ikke forsvare seg mot de beskyldninger som var fremsatt mot ham. Han ville dog rette en enkelt misforståelse, som stadig gikk igjen, nemlig at han skulle ha fornektet fortapelsen. Jeg har aldri fornektet fortapelsens mulighet, sa Schjelderup.

Som man ser ligger røyken fra middelalderens kjetterbåltung over den norske kirke.

Dette blads lesere kjenner ånden. Den manifesterte seg i tusinfryden og flankeoppklarer Berggravs blodtørstige «folkedom», og i biskop Skagstads beryktede ord om at han hverken i det gamle eller det nye testamentet øynet noen hindring for å anvende bøddeløksen i den daværende situasjon —

Nidarosdomen holder seg ikke for god! Etter at kirkemøtet 31. oktober med overveldende fiertall uttalte seg mot Hamar-biskopen Kristian Schjelderup for hans måte å leve kristenlivet og tolke kristenlivet står i hvert fall det jordiske helvede på nytt i blomst. Kirkemøtet slo fast at biskoppens klare tolking ikke er forenlig med kirkens lære (!!!) «Kirken» holder fast ved loven om «den evige pine», uavkortet etter de mest drastiske bibeloversettelser. «Kirken» har slikt å ta seg til, etter at prælaterne og våre «kulturbærere» har suget våre gudshus tomme for en gudhengiven menighet. Ellers har jo helvedesstriden nå hvilt i flere år, etter at regjeringen slo fast at der også er plass for biskop Schjelderup i kirken. Dette har kirkemøtet øyensynlig ikke villet godkjenne. Smemo åpnet for bensinfatet på nytt og hevdet at Schjelderup ikke bygget på «bekjennelsens grunn». Hamarbispen var meget beveget da han etter vøteringen reiste seg og erklærte at ingen kunne tvinge ham til å forlate sin gjerning, — «men ligger det ikke i møtets uttalelse et ønske om at jeg trekker meg tilbake? Hvordan kan jeg arbeide for kirken med en isvegg omkring meg?» spurte Schjelderup. Den forfulgte biskop står likevel ikke alene. En overveldende del av pressen og sannsynligvis også av vårt folk støtter ham. «Arbeiderbladet» har i en lederartikkel pekt på at Smemos tale var «et mesterstykke i ondskap».

Sannelig, der skal mer enn en lunken kjærlighet til for å gjennomføre et samliv så det skal bli levende utvikling. Det er en hjertets og forstandens kunst; — kunsten er den gamle: ikke bare ta, men å gi.

Jonas Lie.

— Russerne påstår at de har 2 mill. tamrein.

Å kjede seg ved sitt arbeid, er å arbeide dårlig.

Gerhard Gran.

Generalauditor Pürschel: «Rett kurs». Heft. kr. 14.00.

Senator J. R. McCarthy: «Den forspildte Sejr». Heft. kr. 11.00.

Erik Lærum: «Suez — Ungarn — Polen — Cypren» Heftet kr. 7.00.

Generaladmiral a. D. Hermann Boehm: «Norge mellom England og Tyskland. Innb. kr. 16.00. (Ventes i oktober).

Jens Bjørneboe: «Under en hær-dere himmel». Innb. kr. 25.—. Boka er en sviende kritikk av landssvikoppgjøret.

Forøvrig alle årets nye bøker

P. THJØMØE,

boks 122, Stavanger.

Tlf. 21133 — Gironr. 64042.

Daglig friske blomster

KRANSER til alle priser

SYNNØVELIE
Blomsterforretning

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Bruk FOLK OG LAND til dine annonser

FOTO

Reproduksjon etter gamle fotografier, samt alle slags fotografiske oppdrag for øvrig, utføres ekspedit og fagmessig.

Haug-foto

Bolteløkken Allé 10

Telefon 60 01 09 - Oslo.

A. Lange: «Boken vi levde i sin plass i bokhyllen til enhver tid».

Fåes i Kiershowsgt. 5/1, og i Teatergt. 6 (Johannesen) Pris kr. 5.—.

Lett huspost

hos enslig dame for kortere eller lengere tid, i Oslo.

Bill. mrk. «Attester eller referanser».

moen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Årets julegave:

Det store epos til minne om Vidkun Quisling!

«Laurbærkransen», et dikt av Kai Normann. Pris kr. 10.—, som kan innbetales over min postgirokonto 622 69.

Kai Normann, Ny Hellesund.

Det gjelder våre krigsinvalider

Vi ber deg være med oss i hjelpen for våre krigsinvalider. Send ditt bidrag, stort eller lite, til:

HJELPEORGANISASJONEN
for frontkjempere.

Postboks 1407 V, Oslo.

Postgirokonto 18070.

Benytt postgiroinnbetalingskort, det er enklest og billigst.

ANE DAHL

NAMSOS — Telefon 2132 - 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros. Vår spesialitet er nysaltet torskefilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av omsetningsavgift.

EGET KJØLE- OG DYPFRYSNINGSANLEGG.

Med lov skal
land bygges!

FOLK OG LAND

og sure myrer
må grøftes ut!

Ny feighet og unnfallenhet i våre rekker?

EN REISE TIL .

Forts. fra side 1

Kanskje disse Kiellands sympatiske skildringer fra Hitlers Tyskland har ført mange herhjemme på politisk villspor slik at de siden kom opp i ulykken og kunne bli et ufarlig mål for Axel Kiellands & Co.s patriotiske forfølgelse da faren var over?

Hvilken patriotisk innsats gjorde forresten Kielland under okkupasjonen? Han har beskjeftiget seg så meget med andres forhold at det er naturligt å spørre.

Hans tyske pressekolleger i Göbbels departement må ha gledet seg over at denne Kielland, som vel og merke ikke var NS, ga slike pene bilder av det nye Tyskland i det meget leste Dagbladet!

*

Sin avdøde redaktør Skavlan skyver han foran seg på denne måte:

«Skavlan foreholdt meg at dette høyst usmakelige og ubehagelige vervet var livsnødvendig for Dagbladet, og jeg påtok meg det».

Hvor mange ubehagelige og livsfarlige verv påtok ikke vi østfrontkjempere oss fordi vi trodde det var livsnødvendig for det norske folk? Men ble vi hørt med det som Axel Kielland blir hørt med? Å langtifra.

Snakket noen om forskjellig bedømmelse av «bistand til fienden?»

Vi skal se litt på Axel Kiellands dokumenterbare bistand:

Da Norge ble lagt ut som åte

Av cand. oecon. Leif Sundt

VI

Kaptein Roskills fremstilling kan resymeres slik:

I marinekretser hadde man alltid vært enig om at i tilfelle man på britisk side ventet at tyske krigsskip skulle gjøre forsøk på å trenge inn i Nordsjøen fra flåtestasjonene i Nord-Tyskland, skulle et antall av de britiske slagskip med tilhørende speidereskorte, på forhånd gå ut og legge seg i posisjon i den nordlige del av Nordsjøen.

Denne avskjæringslinje, som i det offisielle britiske standardverk blir omtalt med uttrykket «the cutting-off position», gikk ifølge Roskill — fra Shetlandsøyene til Syd-Norge.

I denne forbindelse må det fra norsk synspunkt være berettiget å stille følgende spørsmål: Hvorfor ble også ovennevnte strategiske prinsipp fraveket i tidsrommet før 9. april? Neppe noensinne ville man på britisk side komme å stå overfor en sjømilitær situasjon hvor denne rottefelle-teknikken kunne vært anvendt med større resultat enn i tidsrommet like etter 28. mars — da beslutningen om å legge mine langs norskek-

Dersom man fra sistnevnte datum av — på britisk side hadde disponert flåtestyrker i overensstemmelse med denne plan — og denne gang måtte man jo nesten med 100 pst. sannsynlighet regne med at tyskerne ville svare på mineutleggingen med et utbrytningsforsøk — ville antagelig ikke et eneste av de tyske skip vendt uskadd tilbake til sine baser.

Må man ikke ha lov til å anta at fravikelsen fra dette ovennevnte prinsipp, som blant marinens offiserer ble sett på som et slags axiom, — ble foretatt i den hensikt å gi tyskerne en mulighet til å gjennomføre invasjonen i Norge?

Andre opplysninger om begivenhetene i april dagene peker i samme retning. Således bør det nevnes at da Hjemmeflåtens sjef 7. april kl. 20 endelig ga ordre til at flåten skulle stikke til sjøs, ble den artikkel.

kurs han valgte lagt i en så nordgående retning, at flåteavdelingens kurs praktisk var parallell med de tyske krigsskip. Han hadde med andre ord ikke skygge av sjanse til å kunne avskjære fienden. Fra admiralitetet i London mottok han ingen kontraordre om å forandre denne kursen. Den som senest fikk underretning om de tyske krigsskips posisjoner og deres mulige bestemmelsessteder var i virkeligheten sjefen for Hjemmeflåten. Til dels ble disse opplysninger gitt ham i en form som var direkte misvisende.

Må man ikke ha lov til å anta at det lå en plan bak disse merkelige avgjørelser fra admiralitetets side — en plan som det på dette tidspunkt ikke var formålstjenlig å la Hjemmeflåtens sjef få innblikk i? En nærmere begrunnelse for denne tankegang vil bli gitt i en senere artikkel.

Norske forfattere i 1945 og 1957

Forfatterforeningen av 1952 har i et brev til den ungariske regjering gjort oppmerk-

Hvor var de samme her-

en kjærlig gud, at kristendommen vant storparten av verden.

Det var kjærligheten martyrene døde for.

For å svinge helvetes skremmende pisker over de vankundige, behøver ingen å dø. Det er så enkelt. Det er så enkelt, at mennesker kan ha det til levebrød.

Derfor er pisk farlig.

Men hvor i helvete er kjærligheten blitt av blant de skriftkloke — nå 2 000 år seinere?

I steinalderen var det nødvendig for medisinnmenn å skremme menneskene.

Ar 1957 er det ikke bare biskoper og andre embedsmenn som har folkevett og som kan lese.

Men martyrer blir framleis martret!

Nå er det for helvetes skyld.

John Gæver i Arbeiderbladet.

«Schicksalgebiet Norwegen»

— Mange er i tvil om kva Måløyraidet kunne tena til. Det same gjaldt toktet til Lofoten. Dei norske styrkane i Storbritannia heldt reint på å gå i oppløysing. Dei hadde ikkje lyst til å skyta norske hus i brann, og dra represalier over landsmenn. På heimfronten kunne ein høyra det same. Men dei sterke i trua, dei som alltid tok alt i beste meining, dei tvila ikkje på at snart kom invasjonen.

Det gjorde ikkje Hitler heller. Han rekna fullt og fast med at landgangen ville koma for full kraft, på fleire stader mellom Trondheim og Kirkenes, og utvikla seg til et slag som kunne avgjera krigen — skriver prof. Magne Skodvin blant annet i Verdens

ste den første sten. De samme påstår at Berggrav heller selv kastet den første sten: Andre ivrige stenkastere måtte brøyte seg vei gjennom en tett mur av geistlige for å få albuerom til et godt kast —.

Nei — det er intet rart med de tomme kirker.

Jeg vil ikke her hevde at kirkens holdning i rettsoppgjøret har vært årsak til denne triste utvikling, denne holdning var nok heller bare et av de mange symptomer. Av langt større betydning er nok preget av innbyrdes nid og nag til døden i de fleste spørsmål. Det være seg fete gressganger eller fortolkninger. Den er splittet i alt. Det er på mange måter ikke så stor forskjell på det man strides om i dag i kirkelige kretser og det teologiens menn var uenig om i middelalderen. Den gang var det om hvor mange fjær det var i englenes vinger og om hvor stort det var dette helvete som de fleste av oss skulle til før eller siden. Det ble den gang nøye utregnet. Man trengte teologer til sånt arbeid. Det sies at djevelen og teologien holdt sitt inntog i kristendommen omtrent på samme tid —.

I dag dreier debatten seg atter om helvetet og den evige pine. Og disse stridigheter blant herrers tjenere pågår mens et helt folk avkristnes rett foran nesen på dem. Det nye testamentet kan ikke være Gagns lesning blant statskirkens menn. Bergprekenen er blitt borte i teologiske spissfindigheter —.

Vi har en tom og taus stats-

Vi hadde den 19. oktober en kunngjøring om at Cappelen forlag på nevnte tidspunkt hadde 8000 i tryk-

ken av Jens Bjørneboes roman «Under en hårdere himmel». Vi regnet med — som en selvfølge — at de 8000 ville gå som varmt hvetebrød. Ved en henvendelse til forlaget erfarer vi at salget også er riktig bra, men at man dog ikke er utsolgt. Herav er det lett å forstå at tusenvis av tidl. NS-folk ennå ikke har skaffet seg Bjørneboes bok. Er våre folk virkelig ikke klar over hva de går tapt av, ved ikke å lese den?

tettere ble folkemassen, men Bjørnson ga seg ikke og fortalte hvem han var. Han spurte folk om hvem skulle ha større rett til adgang enn ham. Menneskene forsto: De gjorde plass og åpnet adgang. De løftet tauet opp slik at den gamle løve kom rank inn på plassen.

Her ble Erling Bjørnson møtt og mottatt av byens politi. Man kan spørre om de unge konstabler viste hvem han var — for politiet tok ham en i hver arm og førte ham forbi det hellige sted for «æresgården» og ut til inngangen hvor de overlevte ham til politimesteren.

Denne var en særdeles taktfull og imøtekommende personlighet og spurte om ikke Erling Bjørnson var farnoget med å bli bragt til sete der han nå sto. Dertil svarte B. nei, og pekte ut et sted lengre fram med utsikt over det hele. Straks ble dette ønske oppfylt idet den elskverdige politimesteren lotte teaten tilbake for

for det norske folk? Men ble vi hørt med det som Axe Kielland blir hørt med? Å Stiftelsen norsk Okkupasjonslangtifra.

Snakket noen om forskjellig bedømmelse av «bistand til fienden?»

Vi skal se litt på Axel Kiellands dokumenterbare bistand:

Overskrift i Dagbladet 7. 9. 40, side 5, spalte 1—5:

«Øyeblikksbilleder fra krigens Tyskland»

«EN UTPREGET SEIERS-VISSHET PREGER BERLIN»

Hvordan tror man at en beretning av A. K. med det ovenfor antydde innhold kan ha virket på den «nasjonale holdning» i Dagbladets svære lesekreter. Visste leserne at Kielland skrev så pent for å redde bladets liv — når de ikke visste at vi kjempet i felten for å redde Norge. Hvordan er det egentlig med rettsbevisstheten hos en slik fremrakende rettsreporter, som gjorde en rent ut blendende innsats, f. eks. i Helandersaken.

Overskrift i Dagbladet 17. 9. 40, side 4, spalte 5—6, s. 5 sp. 1:

«I nasjonalsosialismens hovedstad»

«DAGBLADETS UTSENDTE I MÜNCHEN OG BERLIN»

Overskrift i Dagbladet 10. 9. 40, s. 5, spalte 2—6:

«Hvor fly og flyvere blir til»

Overskrift i Dagbladet 7. 10. 40, side 5 spalte 2, 3, 4, 5 og 6: Her heter det bl. a.:

«Upolitiske glimt fra dagens Tyskland»

« I en sving tittet jeg rett inn på en fangeleir. Skjeggete karer i sennepsbrune bukser arbeider på en vei. Det ser ut som de har det nokså hyggelig heroppe i santorie-luften, og jeg så ingen som

nevnte strategiske prinsipp fraveket i tidsrommet før 9. april. Neppé noensinne ville man på britisk side komme å stå overfor en sjømilitær situasjon hvor denne rottefelle-teknikken kunne vært anvendt med større resultat enn i tidsrummet like etter 28. mars — da beslutningen om å legge miner langs norskekysten ble fattet.

Merkverdige dommerord

Under Eiker, Modum og Sigdal herredsretts behandling av «landssvik»-sak mot lensmann Ellila har det ifølg. Buskerud Blads referat av 24. januar 1947 forekommet en interessant replikkveksling:

«— Tiltalte hadde også tenkt å melde seg ut — men da han hørte meldingen fra Paal Berg —

Administrator, sorenskriver L. Falkum Hansen: «Ja, det er bra dere har Paal Berg og Berggrav».

Merkverdige ord fra en (uparlisk?) dommer —

passet på dem — hvor skulle de også rømme hen om de fikk lyst?»

Visste heller ikke Kielland at folk ble mishandlet i konsentrasjonsleirene?

Jeg tror å kunne resymere hans innsats derhen at ingen norsk NS-journalist kunne ha skrevet noesomhelst som kunne ha hatt en liknende gunstig propagandamessig virkning i favør av det tredje Rike som f. eks. ovenstående.

Det kan muligens være til ikke liten trøst for kamelonen Axel Kielland — i de kommende tideverv — at han engang var frontkjemper på pressefronten dengang da Europas skjebne ble beseglet. Og Dagbladets gasjer til funksjonærstaben ble reddet. Men det er et annet og kanskje enda pikantere kapittel . . .

Alexander Lange.

meflåtens sjef 7. april kl. 20 endelig ga ordre til at flåten skulle stikke til sjøs, ble den

Norske forfattere i 1945 og 1957

Forfatterforeningen av 1952 har i et brev til den ungariske regjering gjort oppmerksom på at den tiltrer Den norske forfatterforenings henvendelse til de ungarske myndigheter om de fire ungarske forfatters skjebne. Brevet er undertegnet av André Bjerke, Finn Bøe, Sigurd Hoel, Helge Ingstad, Carl Keilhau, Arnulf Øverland.

Hvor var de samme herrer i 1945, da en rekke norske forfattere ble mishandlet på det skjendigste?

Dansker i tusentall utvandrer til Norge

Halvparten av danske utvandrere reiser til Norge eller Sverige, viser en statistikk over befolkningsforholdene i Danmark. Hva er årsaken?

Formann i Dansk Samfund i Oslo, Kai Rosted, svarer:

— Dels arbeidsledighet hjemme, dels utferdstrang.

Statistikken viser at bare i åre-

ne 1955—56 tok 9000 dansker til Norge, og Kay Rosted kan fortelle hvor de havner:

— I jordbruk og industri først og fremst, men ellers går de inn i alle slags yrker. Mange av de unge jenter som kommer blir hus-hjelper. — Vet De at 40 prosent av alle utenlandske arbeidere i Norge er dansker?!

«Tyskertøsene»

Under ovenstående overskrift skriver en av de toneangivende Oslo-aviser 15. mai 1945:

«Av byens 26 folkeskoler er bare en del ennå rengjort etter de tyske gjester, men resten ser ut som hestestaller. La «tysker-tøsene» gå i gang med skurebottene under ledelse av kyndige og myndige vaskekoner! Vi har hørt om tilfelle hvor alle slike tyskvennlige kvinner er blitt arrestert og sloppet løs igjen med én gang. Slikt

Et forlag i Paris averterer en ny bokserie med følgende ord: Alt som er verd å vite fra himmel, helvete, skjærsild og de siste arkeologiske funn, ledsaget av detaljerte skildringer av øyenvitner.

Et forlag i Paris averterer en ny bokserie med følgende ord: Alt som er verd å vite fra himmel, helvete, skjærsild og de siste arkeologiske funn, ledsaget av detaljerte skildringer av øyenvitner.

er forkastelig. Gi dem rengjøringsjobb til de kan bli dømt ved domstolene.

Lykkelig

Den har levd lykkelig som har levd ubemerket.

Ovid.

Er helvete nødvendig for kirken?

Det hendte for snart to tusen år sia, at et stort og motig menneske gikk fram og forkynte kjærlighetens evangelium.

Helvete hadde man hatt nok av, den gang også. Det var på grunn av det glade og gode budskap om

der beste i himmel, der best i helvete tok alt i beste mening, dei tvila ikkje på at snart kom invasjonen.

Det gjorde ikkje Hitler heller. Han rekna fullt og fast med at landgangen ville koma for full kraft, på fleire stader mellom Trondheim og Kirkenes, og utvikla seg til et slag som kunne avgjera krigen — skriver prof. Magne Skodvin blant annet i Verdens Gang 9. 4. 49.

BISKOPENE -

Forts. fra side 1

Norsk Rikskringkasting blandet litt kristendom inn i den og til og med var så utekkelig at han roter en dagsaktuell situasjon — den ville straffegalskap som da raste på det verste — opp i sitt budskap. Da isfronten med Dagbladet i spissen i de påfølgende uker satte inn angrepene mot Ljostveidt lot kirken ham bli stående alene med Jesu lære. Aldri har statskirken vært tause, den ville ikke ha noe med hverken Ljostveit eller Jesus å gjøre.

Vi skal ikke undre oss over at de norske kirker står tomme i dag.

De har satt seg selv i den stilling. Hvor mye av skylden for denne utvikling som hviler på en mann som biskop Berggrav er det i dag for tidlig å uttale seg om. Han har forfattet det mest hatske skrift i nyere norsk tid. Han fór vill i seg selv, men han var bare et produkt av den villfarne kirke han tjente og gjorde karriere i. Annerledes kunne han ikke være. Hvis man vil hengi seg til psykologiske vurderinger kan man spørre: hadde Berggrav i 1945 noen annen adferdsmulighet etter hendelsene i 1940. Mange mener det. Han kunne ha sagt en gammel og kjent setning: den som er uten skyld kan ka-

En maskin kan gjøre femti vanlige menneskers arbeide, men ingen maskin kan gjøre et uvanlig menneskes arbeide.

Elbert Hubbard.

atter om helvetet og den evige pine. Og disse stridigheter blant herrens tjenere pågarmens et helt folk avkristnes rett foran nesen på dem. Det nye testamentet kan ikke være dagens lesning blant statskirkens menn. Bergpreknen er blitt borte i teologiske spissfindigheter —.

Vi har en tom og taus statskirke i dag.

Biskopene og Jesus har alt for lenge hatt divergerende oppfatninger. Veien til helvete ser ut til å være brolagt med biskoper —. Kr. Wiik.

Erling Bjørnson-

Forts. fra side 1

ledning til å merke det —.

En korrespondent gjengir nedenfor noen inntrykk. Erling Bjørnson og frue ble kjørt oppover av bonde Per Bø. De reiste gjennom hele Romsdalen med dens gigantiske bilde av skjønnhet og menneskers innsats for å få veien frem gjennom ur og sten — jernbanen på den motsatte side, og Rauma foss i foss nedover —.

Søndag 10. august — den dagen statuen skulle avsløres — kom Bjørnson til Mølde og gikk Storgaten oppover i den store folkemengde. Tiltross for at de ikke hørte til de offisielle hedersgjestene i byen — tok de inn på Alexandra Hotell. Behandlingen her av Erling Bjørnson og frue var meget verdig. Det virket som om man ville ta avstand fra den fremferd festkomiteen, eller rettene Francis Bull og en Aulestadkikk hadde vist.

Bjørnsons ble såvisst ikke avhentet av ekvipasjer, men vandret innover byen til festplassen. Denne var på alle kanter avsperrert med et tykt taug og var beskyttet av Moldes flott uniformerte politimenn. Bjørnson hadde intet annet valg enn å brøyte seg fram i mengden, holdende sin hustru i hånden. Jo nærmere de kom sperringen jo

Denne var en særdeles taktfull og imøkkommende personlighet og spurte om ikke Erling Bjørnson var fornøyet med å bli bragt til sete der han nå sto. Dertil svarte B. nei, og pekte ut et sted lengre fram med utsikt over det hele. Straks ble dette ønske oppfylt idet den elskverdige politimester satte to stoler tilrette for Bjørnson og hans frue.

Det ble spilt Ja, vi elsker, og så kom æresgjestene. Professor Francis Bulls tale besto for det meste av en ett stoff han hadde lest seg til, spesielt hos Collin! Etterpå holdt fru Dagny Sautreau, f. Bjørnson — en tale. Det sies at folk etterpå skal ha spurt om Dagny var den eneste etterlevende av Bjørnstjerne Bjørnsons barn.

Når Folk og Land har gitt denne episode i Norges kulturelle liv en såvidt bred plass — er det ikke bare av hensyn til litteraturhistorien. Men også fordi at Norge i dag har en ufri presse, som lydlig og enstemmig undertrykker alt stoff som ikke smaker visse. Derfor er det norske folk et av de slettest informerte i Europa. Eventuelle kommende tordenslag vil derfor ramme vårt folk helt uforberedt. Prominensen er derimot underrettet og gardert gjennom særlige og eksklusive tiltak.

FOLK og LAND

Redaktør og utgiver: JOHANNES KRINGLEBOTN Postboks 3237, Oslo

Ekspedisjon og kasse: Kierschowsgt. 5, Oslo Telefon 37 76 96 Boks 3214

Abonnementspriser: Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50 pr. halvår. Sverige og Danmark: kr. 29,00 pr. år, kr. 14,50 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 33,00 pr. år, kr. 16,50 pr. halvår. I nøytralt om-slag kr. 35,00 pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. Løssalg 65 øre

Annonsepris: 32 øre pr. millimeter over en spalte. Bruk postgiror. 16450. Sambandstrykkeriet Oslo